

RIKSREVISIONEN

Datum: 2023-03-16
EFF5

Intervju KTH16

Deltagare

KTH:

- forskare, professor,

RiR:

- Sara Monaco, Ludvig Stendahl

Introduktion av Sara

Du får gärna börja berätta om dig, hur länge du varit på KTH, kort om din forskning

Är nu professor sen 5 år tillbaka. Driver min egen grupp Har också kontinuerligt flöde av studenter som gör sitt exjobb, mastersstudenter.

I första hand gör vi experimentellt arbete.

Som universitet är flödet av information ganska öppet. Har inga företag som är med i forskningen. Det finns data som kommer från mätningar. Inte så stora data. Men tror inte det skulle vara av intresse (för utomstående).

Skulle det kunna finnas kommersiella intressen i datan som ni genererar?

Det beror på hur man ser det. Men i princip... all information i min grupp – KTH har interna webbsidor där man kan skapa grupper för att hantera information. Det var Box förut, nu har vi OneDrive. Man delar med sig av data i sin grupp där, men finns också webbsidor man kan använda som grupp-wiki, som också KTH tillhandahåller. Det använder vi för att organisera jobbet i labbet, i gruppen.

OneDrive och Wiki, det är din forskargrupp som har access?

Vi har en plattform, KTH web, där kan man ha gruppsidor och interna grupper. Där är jag admin och tilldelar tillgång. Det finns en del där jag ber dom som arbetar i gruppen att skriva information om t.ex. komponenter osv. och den är en slags wiki, där folk inom vår grupp kan modifiera osv.

De första 10 åren sparade jag allt på min dator, men sedan den nya verktyget kom på KTH webb så har jag gjort det. Det är utformat som webbsidor där man kan sätta material, videor, länkar osv. och jag är administratör och kan ge behörighet.

Och du har fått den behörigheten för att du är forskningsledare?

Inte säker på att det är så per automatik. Tror vem som helst på KTH kan skapa såna interna grupper. Så länge nån skapar det och blir administrator kan man bjuda in folk med KTH-adress.

Har ni samarbete med forskare utanför Sverige?

Ja.

Hur kommunicerar ni med dem?

I första hand mejl, zoom, teams osv. Förut var det via Box som vi hade på institutionen. Sen ändrade KTH på den leverantören/tjänsten, och nu är det OneDrive. Man kan ge tillgång till dokument (externt). Man kan tillåta externa användare genom att skicka länk till dokument till dem, och sätta begränsningar i vad de kan göra i dokumenten. Med externa partner kan man använda Teams. Även industri föredrar att ha Teams framför Zoom.

Även med företag... om jag förstod det rätt har ni inga samarbeten med företag?

Vi har företag, har haft det förut, men jag har inte personligen.

Hur fungerar det om ni ska dela data? Är det företagen som finansierar?

Nej, det brukar vara t.ex. Vinnova. Där kan vi t.ex. samarbeta med ngn inom bioläkemedel. Där kan vi dela information genom mejl t.ex. men den information som vi delar upp är mest resultat för artiklar. När det gäller möten och träffar, det verkar vara så med akademiska partner att vi använder Zoom. Men företag väljer oftast Teams eller annat framför Zoom. De har kanske andra krav på säkerhet. När det är känslig information skickar vi inte via mejl, inte delar filer heller.

Vi har även krav på att göra resultat tillgängliga på open repositorium. Har inte hanterat sån data som har någon klassificering (som känslig). När man har projekt med företag tillsammans så har man redan ett avtal som reglerat sånt.

Vad för typ av data tar ni fram?

T.ex. mätningar på X. För att dra nytta av det måste man verkligen vara insatt. Men det finns andra data som kommer från t.ex. diskussioner som ibland kan vara... den är reglerad redan inom projekt. Det är nånting som.. från vår sida har jag i princip – det går mest ut på att sprida kunskap och information. Om det kan finnas IP-frågor så kan man be om konfidentialitet osv.

Kan det här ni skriver i wiki – andra forskare pratar om en loggbok, där man förklarar – dokumenterar ni såna saker?

Det sker fortfarande på individuell nivå. Jag kräver inte att alla i gruppen lägger sin loggbok i wiki. Men varje person i gruppen, mig själv också, har sina loggböcker. Varje person har sin egen dator... jag kollar inte att dom har rätt säkerhet, men jag antar att dom har det.

Pratar ni om informationssäkerhet, t.ex. när det kommer en masterstudent, en postdoc, brukar du introducera, hur vet man vad som är säkert?

Man förväntar sig en viss nivå, att man inte går och sprider. Vi använder inget system där vi klassificerar. Jag som administratör kan sätta behörigheter på varje person – doktorander har t.ex. tillgång till mycket mer information än mastersstudenter.

Är det ngt ni pratar om på institutionen? Har du en avdelningschef du har kontakt med eller prefekt?

Avdelningschef.

Ngt som diskuteras på avdelningen?

Så vitt jag vet inte.

I mitt jobb som ansvarig för X i Sverige – vi har haft besök från t.ex. ex-myndigheten i USA. Så kom FBI på besök på olika universitet i Sverige som sysslar med X för att uppmärksamma värdena som finns i den här forskningen. När vi jobbar med forskningen hittar vi ny kunskap, hittar nya grejer – på lång sikt kan det komma till användning som kan vara --- jag vet inte hur mkt Sverige har tänkt på det, men på europeisk nivå finns det mycket kring X om att väcka

uppmärksamhet om att det kan vara känsliga frågor. Det kan vara ett dilemma för oss. Det kan hända att såna saker som man tror bara är forskning kan utnyttjas av andra länder. Den här öppenheten som ingår i vårt jobb – man kan inte säga att personer som kommer från vissa länder ska behandlas på ett annorlunda sätt. Det handlar om att vara uppmärksam själv och att det kan finnas andra användningar för den grundforskningen man håller på med. Man kan välja på högre nivå – på rekrytering blir det svårt att särskilda – men i samarbete är det kanske lättare, i projekt. I europeiska projekt vi har – t.ex. företag som är inblandade i dessa, de betalar för sin utvärderingar också. De kollar på säkerhet, och har krav på ytterligare säkerhet. Det gäller att bygga en infrastruktur med kommersiella... det behövs teknisk kunskap att göra det. Men tanken från Europa är att det kommer stanna i Europa efter projektet. Därför är det bra om myndigheterna i Sverige skulle vilja ta på sig eller använda... men i princip – från svenska sidan finns det inga krav på säkerhet, men från EU, yes.

I fall t.ex. när det gäller att utveckla user cases för att uppmuntra företag och myndigheter att använda det, finns det protokoll för att kunna kolla vem som kan komma in i den infrastrukturen, man kan inte ha det öppet. En del av det som kommer bli öppet och spridas. Men det kommer att bli en mindre del utformad för det. Det är inte den biten som gäller att utveckla user cases och länka KTH campus här med t.ex. SUNET nån annanstans. Såna bitar är uppgifter i projektet som bara parterna som deltar kan ha tillgång till. Det finns företag som vill ha tillgång till bitar av den infrastrukturen.

Jag upptäckte... vi behöver en security adviser och jag upptäckte att vi har en security officer på KTH. Du frågade om det finns diskussioner... på nån nivå måste det finnas. Men de kommer inte ner till oss.

Du menar högsta nivån här på KTH?

Det var ett krav från EU att det skulle finnas en säkerhetsofficer på KTH om vi skulle vara med i projektet, det var så jag började gräva och upptäckte att vi hade en sån. Det tog mig väldigt lång tid att hitta, nån på research office föreslog. Det var efter att EU frågade.

PDA – kommer ni kontakt med det?

Det är precis det europeiska projektet som gäller att använda X är. Man testar om man som forskare behöver mer teknisk kunskap. Men vissa delar av X så är det – Digital Europe – vi koordinerar user cases, köra test med bitar av KTH och Ericsson, som är partner i projektet. Genom att ingå i projektet så finns det vissa regler som EU sätter.

Har ni dom diskussionerna i det europeiska projektet? Det finns en sån person på KTH som ger stöd i dual use?

Jaha. Eftersom EU krävde var det nyttigt att veta att det finns personer på KTH som kan stötta i det här.

Det har inte varit några svenska aktörer – Säpo, MSB? Inte KTH rektor?

Nej. Det har kommit nu på nyheter... det är jättesvårt är att man inte förstår vem man pratar om. Det är så abstrakt, man pratar runt saker. Det är så diffust för mig, det känns väldigt avlägset och avkopplat från verksamheten. Men det var positivt att vi har, om vi inte hade stöd hade vi inte klarat såna krav från EU.

Har ni kontakt med research office, RSO?

Yes.

De kan ge stöd när man söker stora anslag? Varför har du kontakt med RSO (vilket syfte?)

Det hjälper oss särskilt om man är koordinator på stora europeiska projekt. De är väldigt professionella i eu-bitarna, för att hjälpa oss sköta processen, **management**. Den som är inom digital och gäller X – några av de bitarna var helt nya – i detta område där det är extra nya grejer ingår också säkerhetskrav.

Varit i kontakt med andra personen på security office om dual use... gjorde en deklaration om användningen av viss utrustning.

Det var han på KTH?

Ja.

Hur enkelt eller svårt är det som forskare att dra en gräns för när forskningsdata är användbar för externa aktörer – produkter med dubbla användningsområden?

Inte så lätt att sätta en sån gräns. Man måste i första hand tänka på det... det kan finnas användning som man inte tänkt sig – det är det svåraste. Vissa delar är mer uppenbara, man kan se. Men det kan även finnas mer än så. Kanske att man kommer se det inom fem år eller nåt. Det finns bitar i X, om allt fungerar som man menar och vill, att det kan finnas komponenterna som andra kan ha användning av.

Då skulle man behöva följa upp efter ett par år?

Ja.

Det beror verkligen på vad man gör och i vilka sammanhang. Det är något som inte borde lämnas till den enskilda forskaren. Det är svårt med den administrativa biten, att bara bocka av saker. Det betyder inte att saker inte kan utvecklas på ett sätt man inte vill. Det är jättesvårt.

MSB vill ju t.ex. att man gör riskanalyser för att hitta risker i informationssäkerheten. Jobbar ni med riskanalyser på ngt sätt?

Där har jag... med den biten med X, det är konstigt att svenska myndigheter inte verkar ha insett de riskerna som finns. Jag pratade med MSB, vi ville ha dom med, som garanti för Sverige. Det är klart för alla andra länder, men MSB verkade inte alls intresserade. Vet inte vad deras bedömning grundade sig på.

...

Är det skillnad i andra länder, är det mer reglerat där?

Det finns andra förutsättningar. Med IP... i USA t.ex. på Stanford, som visitor fick jag en säkerhetsintroduktion, som man behövde skriva under. Samarbete som man gjorde där tillhör Stanford. Ett sätt att säga var gränsen går och att det är jätteviktigt. I Storbritannien var det också mycket mer... med IP, du har rätt till 20 procent av intäkter som anställd, men annars tillhör den som anställer dig, universitetet. Blev förvånad när jag kom hit (till Sverige).

Incitamenten för forskare, om du jämför då i USA... du har ju ändå fantastiskt bra forskare i USA... det är inte där incitamenten att bedriva bra forskning ligger... att du bara har 20 procent... det är ett sidospår det här

Det är en väldigt stor börda för den enskilda forskaren. Om jag har nåt som verkligen är bra. Att försvara det när man står som enskild forskare. Det är inte så lätt. Att lägga det på den enskilda forskaren. Att ha bakom sig en större organisation, som kan ta det jobbet, technology transfer office, att sortera. Det kan vara skönt som forskare. (kontenta: lärarundantaget har både fördelar och nackdelar).

Man lägger över mycket av riskerna på den enskilda forskaren med det systemet iv har i Sverige.

Hur är det i din forskargrupp, om ni behöver nånting, en säker lösning, hårdvara, mjukvara. Betalar ditt forskningsprojekt det eller tar KTH centralt det?

KTH centralt kommer med en uppsättning grejer. Så dom har det. Man slipper det. KTH säkerställer.

Finns det lagrings... om ni har forskningsdata.... När ni jobbar, är det stora? Får det plats?

Ja.

Om projektet avslutas, var lägger man data då nånstans?

Än så länge har det varit alltid att jag har det, en kopia. Men kräver inte det vanligtvis att man har kopia på alla data. Oftast när man sorterat dem i någon publikation så finns det en struktur. Om det är mätningar finns det på en dator i labbet där de gjorts. Vi har inte på en sån nivå att vi har mycket data att vi behöver nåt annat. Vi använder oss av moln, OneDrive.

Betalar ni för OneDrive i projektet?

KTH betalar. det skulle vara en risk om varje person väljer egna settings på sin dator osv.

Utbildning, vet du om KTH har nån utbildning i... tror de kanske haft i GDPR, men har du gått utbildning i infosäk eller GDPR?

Nej.

Du pratade lite om infoklassning innan – hur vet du i din forskargrupp... dokumenterar ni att "här kan det finnas information som är..." är det dokumenterat att sån här information lägger vi här osv.?

Mycket material som jag ackumulerat genom handledning. Nu för tiden när gruppen är så stor har jag verkligen inte råd och tid att göra det för alla. Jag gör det bara för det som är relevant för publiceringar, eller för saker som kan ha IP-värde.

Ni diskuterar då?

Ja. Men det kommer inte naturligt... när man börjar som doktorand... jag har uppmärksamheten eftersom jag jobbat i Storbritannien och platsen där jag forskade var mkt mer med företag osv... men jag tror att även i Storbritannien är vanliga akademiker, blir man inte exponerad så... det tog jag med mig (från UK), uppmärksamheten har jag. Eftersom det är grundforskning har jag inte jobbat på att få mina doktorander att tänka på det här. Men i framtiden kanske. Men nu har jag två doktorander i min grupp... de har ingen aning om att det dom jobbar med kan ha IP-intresse... när jag insåg det började jag involvera dom (i säkerhetstänket).

Jag är väldigt tacksam att KTH har innovation office som är fantastiskt. Man kunde skicka och be om en coach. Så vi gjorde det med båda två doktoranderna. Så utvecklades det vidare... nu ser jag att det... skickade dom till kurser. Nu har de den fingertoppskänslan (att t.ex. veta vad som har IP-värden). Det kan kännas väldigt abstrakt sånt här, det blir case by case. Det är därför jag bara tar den diskussionen med folk när det blir aktuellt.

Data management plans, har ni det?

Ja, och även för EU-projekt.

Hjälper dom er, eller bara nåt man ska fylla i? Det är inte ett stöd?

Ibland ett krav för ett projekt, nu även för VR. Ofta kan det sluta med att när det blir att bara fylla i blanketter blir man så trött av det, att man missar poängen.

Hur skulle man göra då, vad skulle du säga är det viktigaste? Hur skulle man kunna ha att man inte bara fyller i en blankett? Hur kan man få det här så det fungerar, att man faktiskt tänker det när det är relevant?

Dom som har makten och ansvaret i verksamheten har den uppmärksamheten eller kunskap att man kan i princip lita på. Det är en del av vår verksamhet... man behöver bädda in det i verksamheten. Formellt kan det kännas väldigt lätt att överlåta till ngn annan att kolla att man fyllt i pappren, men såna personer har ingen aning om hur det fungerar i verksamheten. Man måste vara insatt i det. Det kan inte simplificeras till nånting som...

Faktum att nån säger åt mig att fylla i en sån blankett... det innebär inte att man gör det riktiga jobbet som krävs. Att urskilja och inse.. det är svårt, en utmaning.

Verksamhetsansvarig för dig, vem är det?

Jag själv. De som jobbar i projektet och har ansvar. Men ibland känns det som att allt ligger på oss och det blir för mkt. Det finns risker... visst mer resurser kan man ha, men då är det resurser som tas från verksamheten. Jag kan fylla i blanketten men då kanske inte har någon effekt, ingen verkan.

Något vi inte frågat som du vill säga?

Tacksam att ni lyssnar och inte kommer med blanketter.

Vad tror du är det svåraste i det här? Är det ngt du vill skicka med oss, antingen på KTH-nivå eller regering. För att det ska blir bättre, underlätta för er. Det finns uppenbara risker, hur ska man kunna hantera det?

Artikeln i DN... vi känner mkt av den frustrationen... jag ser det i Sverige... det som är konstigt för mig är att man verkar inte förlita sig på professionaliteten hos personer. Man sätter så många kontrollnivåer. Ibland börjar det bli... jag tror inte på mer blanketter. Samtidigt, för att förlita sig på oss så måste man prioritera att de som har rätt kvalifikationer... man måste ha i sitt bagage också känsligheten kring frågorna. Om man rekryterar eller kollar på det när man anställer folk – det skulle i princip räcka. Det kommer alltid finnas risker. Men i första hand... man kan också kräva och vi skulle vara beredda.... Man kan även tro att det finns personer som är anställda här som känner lojalitet och vill göra ett bra jobb och på ngt sätt... premiera att det... men det är mkt större fråga.

Men tror inte på mer blanketter... man måste se vår verksamhet. Jag försöker skydda dom som är under mig. Man litar inte på den anställdas professionalitet. Istället bör man signalera tydligt när ngn gör ngt fel.